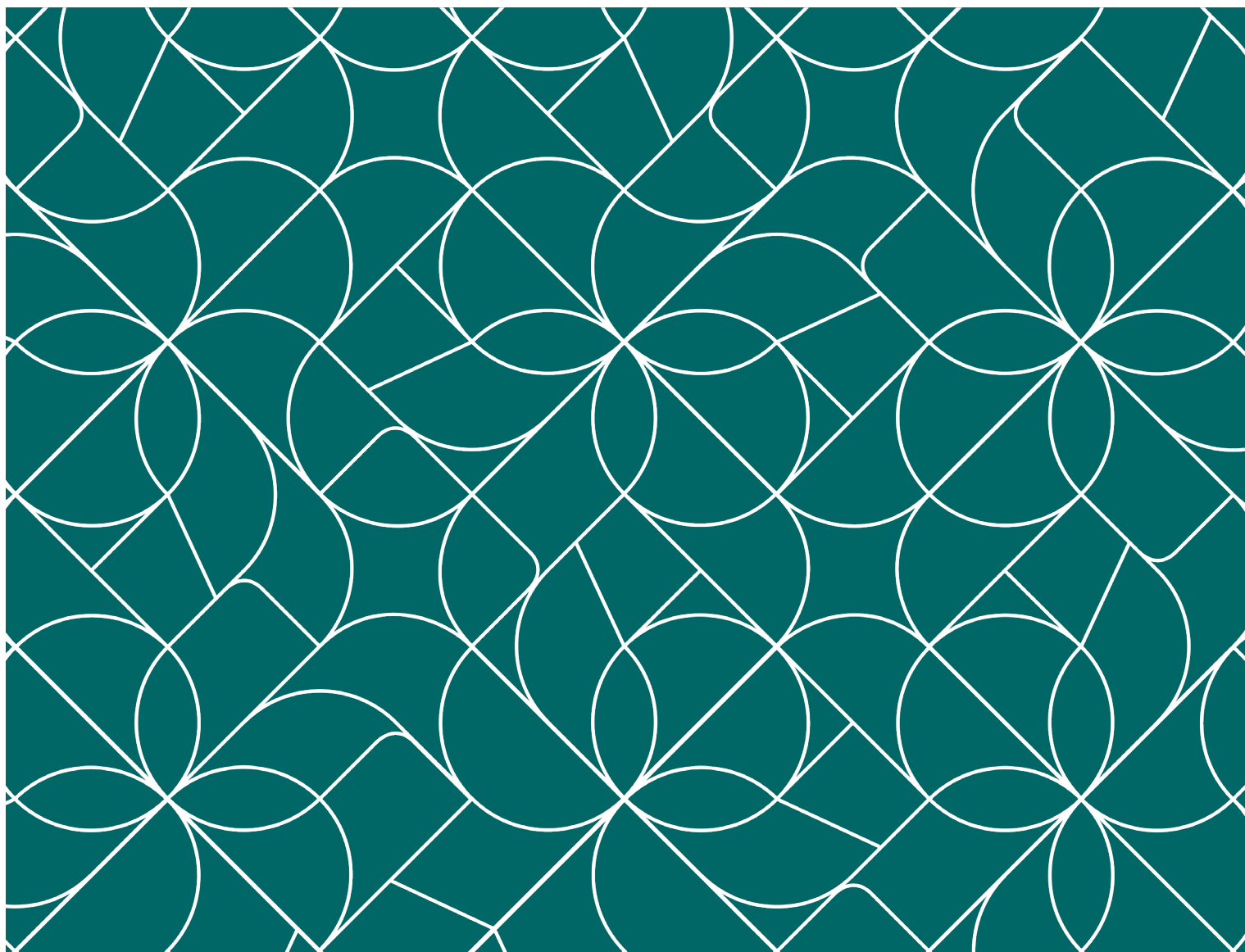

Förstärkt säkerhetsarbete inom myndigheten

Delredovisning I av regeringsuppdrag (S2024/02003)

Innehåll

Inledning.....	3
Genomförda åtgärder.....	4
Kompetensutvecklingsinsatser	4
Interna rutiner.....	5
Fortsatt arbete.....	5
Referenser	7

Citera gärna ur IVO:s publikationer, men ange alltid källa. Kom ihåg att bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten, och du måste ha upphovsmannens tillstånd för att använda dem. Rapporten finns publicerad på www.ivo.se
Artikel nr • IVO 2025–07
Utgiven • mars 2025, www.ivo.se

Inledning

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lämnar här en första delredovisning av uppdraget om att förstärka säkerhetsarbetet inom myndigheten (S2024/02003). IVO ska under 2025 förstärka säkerhetsarbetet för att förebygga otillåten påverkan och risken för infiltration samt stärka medarbetarskyddet och säkerställa medarbetarnas oberoende. I uppdraget ingår också att kartlägga behovet av ytterligare säkerhetshöjande åtgärder samt redovisa eventuella behov av författningsändringar för att åtgärderna ska kunna genomföras. Uppdraget ska slutredovisas i oktober 2025. I denna delredovisning redovisar IVO myndighetens arbete för stärkt medarbetarskydd.

IVO har en betydelsefull roll i arbetet mot oseriösa aktörer och välfärdsbrottslighet inom vården och omsorgen. Den negativa samhällsutvecklingen med dessa inslag är påtaglig på de områden i vården och omsorgen som faller inom ramen för IVO:s tillsyn och tillståndsprovning. IVO har förstärkt tillsynen mot oseriösa och kriminella aktörer och genomför insatser för att ytterligare stärka myndighetens förmåga att identifiera, förebygga och motverka välfärdsbrottslighet.¹ Myndigheten genomför anpassningar i den egna organisationen, utvecklar riskanalyser och tillsynsmetoder samt stärker kompetensen bland medarbetare.² Myndighetens stärkta säkerhetsarbete ökar den samlade förmågan att kunna hantera allvarliga händelser. Säkerhetsarbetet minskar också risken för att aktörer kan infiltrera verksamheten för att ta del av information eller påverka tillsynens inriktning och beslut. För att medarbetare ska kunna genomföra myndighetens uppdrag på ett tryggt och säkert sätt genomför och planerar myndigheten en rad säkerhetshöjande åtgärder. I verksamhetsplanen för 2025 är arbetet med att stärka medarbetarskyddet ett prioriterat område. Den verksamhet som har utgått från tre särskilda regeringsuppdrag övergår successivt till att bli en del av den ordinarie verksamheten.

IVO har genomfört satsningar inom området medarbetarskydd. Arbetet att motverka otillåten påverkan och stärka medarbetarskydd innebär dock att

¹ Sedan mars 2025 gäller i förordning (SFS 2013:176) med instruktion för Inspektionen för vård och omsorg att "Myndigheten ska, inom sitt verksamhetsområde, förebygga och motverka brottslighet. Förordning (2025:53)". IVO arbetar även inom ramen för flera regeringsuppdrag som syftar till att förstärka arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer inom omsorgen (S2024/0041) och hälso- och sjukvården och tandvården (S2024/00037).

² En närmare beskrivning av IVO:s utvecklingsarbete har lämnats i myndighetens delredovisningar i regeringsuppdrag om förstärkt tillsyn mot oseriösa aktörer inom omsorgen (S2024/0041) respektive inom hälso- och sjukvården och tandvården (S2024/00037). Se IVO (2025) Förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården och tandvården. IVO 2025-1.

IVO behöver genomföra ytterligare åtgärder för att stärka det systematiska säkerhetsarbetet.

Myndigheten fortsätter skapa medvetenhet kring otillåten påverkan och stärker medarbetarnas förmåga bland annat genom olika utbildningsinsatser. Vidare kommer planerade åtgärder att ytterligare öka IVO:s förmåga att arbeta systematiskt med såväl det förebyggande som det operativa arbetet.

Genomförda åtgärder

IVO har genomfört flera säkerhetshöjande åtgärder som stärker skyddet för medarbetarna och förbättrar förutsättningarna att genomföra uppdraget under trygga förhållanden.

Samtidigt genomför IVO insatser på hela säkerhetsområdet som i en bredare bemärkelse också stärker medarbetarskyddet. Den fysiska säkerheten har stärkts genom förbättrat skalskydd på samtliga av IVO:s kontor. Myndighetens förutsättningar att stödja chefer och medarbetare i operativa säkerhetsfrågor har förstärkts genom resursökning. Arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer sker i allt större utsträckning i samverkan med andra myndigheter.

IVO har efterfrågat och blivit upptagen i säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) vilket möjliggör för myndigheten att besluta om placering i säkerhetsklass.³

Kompetensutvecklingsinsatser

Medarbetarnas medvetenhet och kunskap om risker och åtgärder för att stärka medarbetarskyddet är centralt. IVO har genomfört utbildningsinsatser, både generella riktade till samtliga medarbetare och specifika som möter behov hos vissa medarbetare med särskilda uppdrag i arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer. Utbildningarna berör frågor kopplade till arbetet i staten och den statliga värdegrunden, konflikthantering, informationssäkerhet samt offentlighet och sekretess.

IVO genomför också en utbildningsinsats för att stärka kunskapen om infiltration och otillåten påverkan. Utbildningen är framtagen i samarbete med andra myndigheter och ingår i en bred myndighetsövergripande satsning för att förebygga och förhindra organiserad brottslighet.

³ I enlighet med 5 kap. 8 § säkerhetsskyddsförordningen (2021:955). Se också IVO (2024b). Hemställan om bemyndigande för Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att besluta om placering i säkerhetsklass 2 och 3. Dnr 1.5.2-33199/2024.

Utbildningen syftar även till att öka kunskapen kring medarbetar- och verksamhetsskyddet.

Interna rutiner

IVO har tagit fram en myndighetsövergripande rutin vid hot och våld. Rutinen syftar till att stödja chefer och medarbetare i arbetet med att förebygga ohälsa och olycksfall i samband med hot och våld. Myndighetens arbete mot hot och våld bedrivs inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet och i samverkan med arbetsmiljöombud och medarbetarna.⁴

IVO har också intensifierat arbetet inom området korrupcion, jäv och otillåten påverkan. Myndigheten har stärkt arbetet genom nya rutiner rörande otillbörliga förmåner och mutor, arbetsrotation och fyra ögon-principen, jäv (inklusive innehav av finansiella instrument), bisysslor samt karantänsregler.⁵

Det pågår också ett internt arbete med att revidera myndighetens samtliga rutiner kopplade till medarbetarskyddet.

Fortsatt arbete

IVO arbetar aktivt med att genomföra, utreda och utvärdera ytterligare åtgärder för att stärka det systematiska säkerhetsarbetet. Det handlar bland annat om åtgärder i form av systemstöd, teknik, rutiner och olika övnings- och utbildningsinsatser som alla syftar till att motverka otillåten påverkan och stärka medarbetarskyddet.

IVO kommer i slutrapporten redovisa ytterligare åtgärder som avser att förstärka medarbetarskyddet, den interna förmågan att motverka otillåten påverkan, samt samarbetet med andra offentliga aktörer.

IVO har i september 2024 hemställt till regeringen om åtgärder för ökat medarbetarskydd.⁶ Det handlar om möjligheten att genomföra registerkontroller av vissa anställda och att under vissa förutsättningar ersätta inspektörers eller beslutsfattares namn med spårbar

⁴ Rutinen bygger på Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd (AFS 2023:2) om planering och organisering av arbetsmiljöarbete.

⁵ IVO (2025) Årsredovisning för 2024.

⁶ IVO (2024). Hemställan om åtgärder i syfte att förstärka IVO:s befogenheter i arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer inom vården och omsorgen. (2024). Dnr 1.5.2-26472/2024.

tjänstebeteckning. IVO bedömer att dessa föreslagna åtgärder fortsatt är viktiga och att genomförandet därför bör påskyndas.

Referenser

IVO (2024). Hemställan om bemyndigande för Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att besluta om placering i säkerhetsklass 2 och 3. Dnr 1.5.2-33199/2024.

IVO (2024). Hemställan om åtgärder i syfte att förstärka IVO:s befogenheter i arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer inom vården och omsorgen. (2024). Dnr 1.5.2-26472/2024.

IVO (2025). Förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom omsorgen. IVO 2025-02.

IVO (2025) Förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården och tandvården. IVO 2025-1.

SFS 2021:955 Säkerhetsskyddsförordningen.

SFS 2025:53 Förordning om ändring av förordning (2013:176) om instruktion för Inspektionen för vård och omsorg.